

IRODALOM.

Vári Albert: „Keressétek először Istennek országát.“

Imádságok, prédikációk és úrvacsorai beszédek. Székelyudvarhely 1927. Minden könyv egy tükör, mely írója lelkét tükrözi vissza. Az írásban, a sorok között, a sok apró, fekete betűben, a mondatok fűzésében az író lelke küzd és vergődik, sír és örvendezik. Az író szívverése lüktet az egymás után következő sorok minden szavában. Milyen képet vetít elénk ez a könyv az írójáról, az emberről? Lehetne az író teljesen ismeretlen előttünk, ebből a könyvből biztosan megrajzolhatnók szellemi és erkölcsi alkatát, kialakult, biztos alapokon álló világszemléletét. Ennek a világszemléletnek két biztos pillére van: az erkölcs és a vallásos hit. Nála ez a két fogalom nem betanult szólam, nem mesterségesen ráaggatott sallang, hanem egy nemes életfolytatás gyökérszála és eredő forrása és a küzdelem eszményi célja. Biztosan jár a mai élet sok visszás és zavaros fodrokat vető hullámverése közben, mert minden felvetődő jelenség között, minden értékelés visszasságai és kuszáltságai között biztos vezető kalauza az a tiszta erkölcsi ideáлизmus, melyet a biblia erős fundamentumán állva, lelkében kiépített és életét vezérlő erővé épített. Nem tulságosan komplikált rétegződésű modern lélek, kit napjaink felvetődő problémái kiznának és gyötörnének; nem is az az önmagával eltelt sancta simplicitas, amely megelégszik az ösöktől reánk szállt kérdések és megoldási kísérletek készletével. Azon középúton jár, mely nem ismeri a felfelé törtetés titáni szertelenségét, sem az út szélén ránk leselkedő örvény mélységeit. Nem fut ész nélkül az új után, hogy problémákba ütközzék, de nem kerüli el a nehézségeket sem, melyek lelke nyugalma zavarnák. Kiegyensúlyozott lélek, ki harmonikus életet él magával és embertársaival. Jézust hordozza lelkében, „a melegsívü és édesszavü Mestert“, akinek ő hű, meggyőződéses tanítványa, s aki biztosan vezeti őt az életben elébe

bukkanó kérdések zátonyain keresztül mindig a jó, mindig a tiszta, mindig a nemes felé: az erkölcsi eszmények világába. Nem elfogult és nem egyoldalú írásmagyarázó. Megadja ő a császárnak is, ami a császáré. Elismeri ő a haladó tudomány értékét és áldásait is. De küzd az olyan világnézet önteltsége és egyoldalúsága ellen, amely nem ismer el más világot és más valóságot, csak azt, amely van s amelynek hidegsége és lelkeket fagyasztó ridegsége ellen a nemes lelkek az ideál világába menekülnek. Küzd a törvény betűje, a farizeusok tudománya, az álszenteskedés üressége ellen, de nem korbácscsal, hanem a meggyőződés világító igéjével s a rábeszélő és meggyőzni akaró szeretet melegével. Inkább a szó meggyőző világát veszi igénybe, mint a magával ragadó pathosz erejét. Szinte várnók s jó néven vennők néha-néha, ha szabadabban szárnyalni engedné fantáziáját. De szellemi alkata nem olyan vezető, hogy a szenvedély és indulatok felkorbácsolásával ragadná magával hallgatóit. Beszédje simán és tisztán, zuhanások nélkül folyó, nemesen egyszerű stílus. Sohasem beszél, csak azért, hogy beszéljen. Mindig van mondanivalója. Világosan áll előtte a cél, amelyet el akar érni és tisztán látja maga előtt az utat is, amely a legegyszerűbb vonalon, kitérések nélkül célhoz vezet. Tiszta nyelvének zamatját biblikus íze adja meg, miként nemes gondolkörét is a szentírás élmény-világa határozza meg. Ezt a könyvet az olvasó meggazdagodott lélekkel teszi le kezeiből.

G. K.

Amerikai unitárius irodalom 1926-ban.

Igaz ugyan, hogy már az 1927-ik évet is a vége felé taposunk. Úgy gondolom azonban, hogy még sem lesz érdektelen amerikai hitrokonaink irodalmi munkásságáról írni, ha az az elmúlt évben történt is. Bevezetőül legyen szabad egy néhány előzetes ismertető adatra kiterjeszkednem. Mi az az unitárius irodalom? Van-e unitárius és nem unitárius irodalom? Ez a kérdés azért lényeges, mert Amerikában nem régen épen erről folyt komoly vitatkozás, viszont nálunk magánúton szintén sok szó esett e tárgyról csak nem régiben is. Egyik, az irodalom berkeiben sok sikert aratott, barátommal ép a fölött vitatkoztunk nem régiben, hogy vajjon minden munka, amelyet unitárius ember írt, hozzátartozik-e az unitárius irodalomhoz, vagy sem? Ő azon a véleményen volt, hogy igenis, hozzátartozik. Tehát *Kanyaró F.* „Zrinyi ismeretlen munkája“ pl. unitárius irodalomhoz tartozik, amint az a régi K. Magvetők hát-

lapjain látható; következőleg egy unitárius anthológiának magában kellene foglalnia mindazt, ami unitáriusnak született embertől nyomtatásban megjelent. Ezzel szemben voltak olyan vélemények is, amelyek unitárius irodalomhoz tartozónak csak kizárólag theologiai, vagy erkölcsstani műveket tartottak. Amily kevéssé tartanám pl. *Kanyaró*: „A Zrinyiász kelte és költője“ c. művét az unitárius irodalomhoz tartozónak, ép oly lelkesedéssel vallanám pl. *Dr. Borbély*: A régi Torockó, vagy *Gyallay Domokos*: Vaskenyéren c. műveit az unitárius irodalom gyöngyszemeinek, bár sem theologiai, sem erkölcsstani kérdésekkel nem foglalkoznak. Mindent tehát, ami az unitárius világnézettel, hittel, egyházzal, vagy még ha unitárius emberekkel foglalkozik is, az unitárius irodalomhoz vélek sorozni, ellentétben olyan munkákkal, melyeknek írójuk ugyan unitárius, egyébként azonban sem tárgyuk, sem céljuk nem unitárius.

Itt van most az amerikai unitárius irodalom 1926-ból. A kb. négyszázezer amerikai unitárius közül nagyon sokan írhattak könyveket. Ám mindannyival foglalkozni sem értelme, sem ideje. A K. M. szerkesztőjének kérésére Dr. E. M. *Wilbur*, Berkeley-i professzor, a legjobb unitárius egyháztörténelem¹ írója elküldött egy listát az amerikai unitárius irodalmi termelés legjaváról. Ezekből közlünk itt egy néhányat, kíséző jegyzetekkel ellátva.

1. Progressive Christianity. (Haladó Kereszténység.) Irta: *Vrooman A. W.* New-York, Macmillan. 377 oldal. Amerikában vannak emberek, akik nem félnek a dogmatizálás, vagy ellenkező végletben, az eretnakség vádjától. E könyv szerzője az unitárius kereszténység alapelveit ismerteti, még pedig pedig nemcsak történelmi szempontból. Azaz nem tartja elégnek kimutatni, hogy ebben és ebben a században mit hittek elődeink, az unitáriusok, ebioniták, waldiak, vagy antitrinitáriusok, hanem igenis rátér a jelenkorra is, s kimutatja az unitarizmus hittételeit (nem dogmáit, mert ilyenek nincsenek!) vallástudományi alapon. Más felekezetekkel szemben konciliáns hangot használ, de nem saját hitvallása pozitívitásának rovására.

2. A study of the Christian Sects. (Keresztény egyházak.) *Lyon, W. H.* 13-ik kiadás, átnézte és kibővítette *Malick J.* Amerikai Unitárius Társulat kiadása. 264 oldal. Az összes létező keresztény egyházak gondos leírása és ismertetése, statisztikai adatokkal. Bevezető fejezet a judaizmusról.

¹ *Our Unitarian Heritage.* Beacon Press. 1925.

3. **Seven days with God.** (Hét nap Istennel.) Irta: *Rihbany M. A.* Boston, Houghton Mifflin és Co. 253 oldal. Rev. Rihbany egyik bosztoni unitárius templom papja, igen érdekes egyéniség. Tizenhét éves korában érkezett meg, mint szegény szíriai kivándorló New-York embersűrűs gigászi vadonába. Nem volt egy fillérje sem, s még az angol nyelvet is csak annyira beszélte, amennyire azt egy jaffai szegény fiu a kikötőben megtanulhatta. Ma a Disciples' Church, tehát Boston második legnevezetesebb (Parker Tivadar építette) templomának a lelkésze és ünnepelt író. Legnevezetesebb könyve, *The Syrian Christ* (A szíriai Krisztus), mely sok, az európai felfogásnak érthetetlen szólásmódot, beszédvirágot, helyi jelentőségű vonatkozást magyaráz meg Jézus életéből. Ez a könyve az Istennel való társalgást, Felé vonzódást és közeledést akarja elősegíteni, egy kissé az Eckehardt mesterre emlékeztető módon, de sohasem a józan élet talaját elrugva maga alól. Kell egy kis elmélyülés az unitárizmus racionálizmusának, egy kis szelid intés, az intuíció felé, — s szerző ebben excellál.

4. **Comparative Religion and the Religion of the Future.** (Összehasonlító vallástudomány és a jövő vallása.) *Martin W. Alfréd*től. 121 old. Cime megmondja, hogy az író mit akar. Összehasonlítja a múlt és jelen vallásait, s keresi ama pontokat, melyekből a jövő vallása kialakulhat az „egy akol és egy pásztor“ egyházává.

5. **Humanism.** (Új humanizmus). Irta: *Reese W. Curtis.* 85 old. Ugylátszik a XX-ik század vallásos botrányköve ebben a szóban fog összpontosulni: új humanizmus! Igaza van-e ez elméletnek, vagy nincs, arról a K. M. jövő számában szándékozom egy kis értekezést közölni, melynek során úgy e könyvet, mint magát ez új mozgalmat részletesen fogom ismertetni. Amerikában és Angliában máris nagy port vert fel az e mozgalom körüli vitatkozás, pedig az egész még csak embriójában van meg. A gondolat: az ember méltóságát, isteniségét jobban kiemelni, elmélyíteni és vallásunknak mintegy központjává tenni, — sok olyan következményt von maga után, melyet ignorálnunk nem lehet. Fenti könyv első rendszeres összefoglalása annak, hogy mit is akar az új humanizmus?

6. **The Religion of New England.** (Új Anglia vallása.) Irta: *Van Ness Tamás.* 216 old. Új Angliának nevezik Amerikának azt a részét, melyet a Pilgrim-atyák először foglaltak el ki-

vándorlásuk után (1618). Maine, New-Hampshire, Vermont, Massachusetts, Rhode-Island ezek az államok, melyek az Egyesült-Allamok legműveltebb részei ma is, azoknak lakói magukat egy kissé magasabban állóknak képzelik a többi yankee-nél. Ebből a talajból nőtt ki az unitárizmus és ma is itt a legerősebb. Nem érdektelen tehát fenti könyv, mely e speciális vallás-terület fejlődéséről nyújt tiszta képet.

7. **A Friendly World.** (Egy barátságos világ.) Irták: *Franklin E. és Pousland A.* Vasárnapi iskolai könyv óvodások számára. A kis-gyerekeknek nem beszél komor ótestamentomi történe-tről, szigorú erkölcsi tanuságokat sem akar levonatni. Egyszerűen meg akarja győzni a gyereket arról, hogy ez a világ, amelyben élünk, jó világ, érezzük tehát otthon benne magunkat, ismerjük meg annak berendezését, mert egész életünkben e nagy gyermekszobában kell játszánunk, örvendenünk, vagy büntetést is elszenvednünk néha, ha nem viseltük jól magunkat.

8. **The Life of Charles W. Eliot.** (Eliot W. Károly élete.) Irta: *Cotton H. E.* 295 old. A Harvard egyetem volt elnöke, „Amerika legnagyobb nevelője,” az amerikai unitáriusok „grand old man“-je 1926-ban halt meg. Meglepően gyorsan, még ugyanabban az évben jelent meg ez az életirat, mely a nagy nevelőnek hü lelki fotográfiáját adja.

9. **Fundamentals of Unitarian Faith.** (Az unitárius vallás alapelvei.) Irta: *Eliot M. F.* Öt fejezetben boncolgatja az unitárius hit alapelveit, melyeket nem a régimódi theologia elévült érvein, hanem az új vallástudomány és valláslélektan segítségével épít föl. Régibb vágású lelkész-társaitól sok támadásban részesült ezért, de bár könyve még csak kísérlet számba vehető, mégis a siker és elismerés fogadta e próbálkozást komoly körök részéről mindenütt.

Ezek voltak azok a könyvek, melyeket ismertetni próbáltam. Ha rendszeresen, minden számban hozhatnánk egy-egy könyvismertetést amerikai, vagy angol könyvekről, akkor bővebb és szakszerűbb ismertetést is lehetne adni, különösen olyan könyvekről, mint e legutóbbi.¹

Sz. I. S.

Savage M. I.: *A kereszténység fejlődéstörténete.* Fordította: *Kovács Lajos.* Globus, Odorheiu. 1927. 156 oldal. Ára 120 lei.

¹ Reméljük, hogy e szándékot meg tudjuk valósítani. Amerikából *Wilbur* úr megígérte, hogy e téren segítségünkre lesz. Szerk.

Régen érzett hiányt pótol Kovács Lajos brassói lelkész-társunknak ez a fordítása. Minot Savage (1841—1918) Amerika egyik legünnepeltebb és legtudósabb unitárius lelkésze írta e könyvet, jobban mondva egy felolvasás sorozatát gyűjtötte benne össze. Érdekes egyéniség volt Mr. Savage. Fia, Maxwell Savage, szintén unitárius lelkész, sokat mesélt róla, mikor két évvel ezelőtt házában vendégül látott. Az evolúciónak volt lángoló híve, híres természettudósokkal állott levelezésben, így a jénai Haeckellel is, kit azonban túl radikális, és természettudományi módszerét a vallás magyarázásába felületesen átvivő forradalmárnak tartott. Tanította, hogy mint minden, úgy a vallás is a fejlődés törvényei alatt áll, de ez nem jelenti azt, hogy az evolúció tana feleslegessé teszi, vagy pláne kiküszöböli a vallást. Ép ennek a könyvének mottójául írta (kár, hogy fordító ezt is nem fordította le): „Az evolúció nem Isten-nélküli, nem is Isten helyett van, az evolúció Istennek csak módszere!” Ezt a könyvet 1892-ben írta, következőleg sok olyan újabb vívmány, mely az összehasonlító vallástudománynak, a mezopotámiai ásatásoknak, vagy a vallásfilozofia és lélektan kutatásai alapján kivirágzott komoly vallástudománynak eredménye, előtte ismeretlen volt. Ezért e könyvet szakkönyvnek használni nem ajánlatos. Aminthogy nem is ebből a célból volt az írva. Népszerű előadások voltak e könyv fejezetei, s mint ilyenek igen értékesek. A könyv intenciója, a vallás fejlődő és fejlődésre képes jellegét megmutatni, ma is igazolható, és azok a bizonyítékok, ismertetések és jövendölések ma is meggyőzően hatnak. Műveltebb olvasóinknak igen nagy épülésére lesz, ha e könyvet elolvassák. Már most, ami a fordítást illeti, arra nem mondhatunk mást, mint-hogy az igen jól sikerült. Fordító mentegetőzik az előszóban, fogyatékos angol tudását emlegetve. Nos hát a könyvön, annak stílusán, a kifejezések szabatoságán nem igen érzik a fogyatékos-ság. Néhol a fejezetcímek lefordításában fordító kissé túl szabad, vagy pedig egyszerűen az angol címet fordítja szószerint magyarra, mikor a magyar irodalmi szakkifejezéseket kellene használni. Ez azonban itt nem okoz félreértést. A magyar stílus folyékonyágáért, szépségéért, s általában az egész munka lefordításáért fordítót csak köszönet és elismerés illetheti. E könyvet szívesen ajánljuk unitárius olvasóközönségünk figyelmébe. Kapható a fordítónál, vagy a „Keresztény Magvető“ szerkesztősége útján is.

Ütő Lajos: *Myrtusok között.* Esketési beszédek. Székelykeresztur. 1927. 79 oldal. Ára 50 lei. Egy meleg szív s egy költői lélek erős visszhangja az a 20 esketési beszéd, amelyet *Ütő Lajos* a székelykereszturi egyházközség szorgalmas lelkésze a fenti cím alatt nyilvánosságra hozott. A családi élet emelkedett felfogása a férfi és női hivatás biblikus megrajzolása teszi különösen becességé e beszédeket. Talán kelleténél több bennük a költői szín és hangulat s ezért nagyon is az író egyéniségéhez vannak szabva, de mint a méh a rét sok színű virágaiból, ezekből is édes és tápláló mézet gyűjthet a gondos olvasó.

Dr. Kiss Elek: *Erdélyi kulturális kérdések.* Kolozsvár. 1927. 63 oldal. Az erdélyi kulturális feladatokról szóló hosszabb tanulmány mellett egy pár egyházi beszédet és néhány hangulatos elmélkedést tartalmaz ez a füzet. Mindenik Erdély földjének és Erdély népének szeretetéből fakad s mindenikből az a határozott sóvárgás csendül ki, hogy ezt a földet és népet boldognak s kulturájában is erősnek lássa. Minden erdélyi magyarnak kedves olvasmánya kell, hogy legyen.

Új énekeskönyvünk. Az Unitárius Énekeskönyvnek új kiadása vált szükségessé, miután az 5000 példányban nyomott első kiadás teljesen elfogyott. A kiadás eszközzésére kiküldött bizottság azon az elvi alapon dolgozott, hogy az új kiadás a megelőző használatát lehetlenné ne tegye, sőt azt lehetőleg meg se nehezítse. Éppen ezért csak a nagyon szembetűnő sajtó-, versláb- vagy hangjegyhibák módosításába tudott bele menni, amelyek az I-ső kiadás sorrendjét és beosztását nem zavarták. Többeknek határozott kívánságára néhány imádsággal bővült az új kiadás. A könyv függelékében olvasható szép imákat Vári Albert írta. Megrendelhető *Hadházy Sándor* egyházi pénztárnoknál. Ára 60 lei.

Erdélyi Magyar Unitárius Naptár. Kiadja a Dávid Ferenc-Egylet. A választmány megbízásából szerkesztették: *S. Nagy László* és *Szent-Iványi Sándor*. Ára 20 lei. Az udvarhelyi lelkész kör által kiadott és közkeveltségnek örvendett „Unitárius Keresztény Naptár” helyett az 1928-ik évre ezt a naptárt adta ki a Dávid Ferenc-Egylet központi választmánya. A sok hasznos és tanulságos olvasmány mellett igen sok gyakorlati útmutatást találunk a terjedelmes Naptárban. Különösen értékké teszi az, hogy az Unitárius Egyház egyházi és iskolai névtára is benne foglaltatik. Az összeállítása

nagyon gyorsan történt s ennek tulajdonítható, hogy a népies olvasmányok nincsenek kellően képviselve. Minden unitárius vallású embernek meg kell vennie, mert ennél olcsóbb és jobb naptárt ilyen kevés pénzért nem kap. De más vallásuak is találnak benne értékes olvasmányokat és útbaigazításokat.

P. Jánossy Béla: A császár bűnbakjai. Regény. Kolozsvár 1927. Minerva rt. kiadása. A császár Domitianus, a bűnbakok természetesen a Kr.-utáni második század keresztényei. Mindenesetre nem csekély bátorság kellett ahhoz, hogy valaki a világhírű *Quo vadis* után pár évtized múlva meg merje írni az első keresztények üldöztetését. Szienkievicz örök remeke a kora kereszténység küzdelmes életéből olyan alakokat vésett ércnél maradandóbban a művelt olvasó lelkébe, hogy azok már típusokká váltak s hatásuk alól nemcsak az olvasó, hanem — úgy látszik — a hasonló tárgy-gyal foglalkozó író sem tud szabadulni. Nem tudott teljesen szabadulni P. Jánossy Béla sem. A fiatal katona, ki idegen lányba lett szerelmes s akik végül is a kereszténység kebelén egyesülnek, csak úgy szerepel mindkét írónál, mint a tányérnyaló görög, ki gyöngé akaratu urát a keresztények ellen bűjtja, avagy éjszak hatalmas barbár óriása, ki jámbor, báránylelkű kereszténnyé lesz ugyan, de adott pillanatban elemi erővel tör ki belőle az őserdők és mocsarak vad fia. Folytathatnók még a párhuzamot a két regény alakjai között, de nem tesszük. Az itt említett alakok hasonlóságára való rámutatás sem Jánossy lebecsülése akart lenni. Hiszen ő Szienkievicztől függetlenül is tudott új alakot teremteni (Enarchán, az öreg zsidó) s amellet a hasonló alakok jellemét is tudta új vonásokkal gazdagítani. És ami fő, tudta ez alakokat új helyzetekben bemutatni. Másik nagy érdeme Jánossynak, hogy bár elég alaposan tanulmányozta a római életet, sehohsem válik tudákoszá. Nem kap meg az ő regénye olvastán az az érzés, mely Szienkievicz némely lapjainál erővel feltör belőlünk, hogy t. i. nem regényt, hanem egy szépen megírt római régiségtant olvasunk. Természetesen lelemény, tragikus nagyszerűség, dikció dolgában nem versenyezhet a nagy lengyel hatalmas művével, hanem azért van fantáziája olyan megható jelenetek megírására, melyek megráznak és mélyen megindítanak. Csak éppen a halálra induló konzul szívbe-markoló búcsujára utalunk, mielőtt az végkép megválnak az ő feleségétől és kis fiától. E jelenet olvastán lehetetlen, hogy ép ízlésű olvasó könnyekre ne fakadjon.

Ami kifogásolni valónk lehet e műben, az az unitárius ember kifogása s éppen ez is egyik oka, amiért e pár ismertető sornak helyet kérünk e folyóirat hasábjain. Szienkievicz katolikus, csak úgy, mint P. Jánossy Béla. Így hát megérthetjük, ha mindketten Jézus istenségét hirdetik. Azonban tudniok kellene nekik is, hogy a szentháromság tanának s így Krisztus istenségének kánonizálása sokkal későbbi dolog. Ha tehát az első keresztények lelki életét akarják rajzolni, az egy Isten hitébe nem lett volna szabad Krisztus istenségét bele zavarniok. Meg kellett volna elégedniök azzal a Krisztussal, akit a szinoptikus evangéliumok rajzolnak. Főnséges alaknak, sőt talán a későbbinél főnségesebbnek tetszik meg ez evangéliumokból az ember Jézus.

Másik kifogásunk is unitárius izű s az előbbivel összefügg. Van a regénynek egy jelenete, melyben Domitianus két, olajjal telt hatalmas üstöt fölforraltat, az egyikbe beledobatja János apostolt, másikba az öreg zsidót. A zsidó természetesen halálra fő, míg az apostol nyugodtan, akárcsak egy langyos fürdő után, sértetlenül száll ki az üstből s megyen útjára. Ilyen csodák, szerintünk történhetnek a szentek legendáiban, de nem modern regényben. Szienkievicz e tekintetben tapintatosabb volt. Abban a hatalmas jelenetben, mikor a barbár óriás lebirja a hatalmas bölényt, mégis csak van valószínűség. Ha már mindenképpen csodát akart szerepeltetni Jánossy, kaphatott volna valószínűbb csodát. Ha pl. az apostolt vadállatok elé dobják s azok őt nem bántják, ez olyan csoda lett volna, amit a mai kor gyermeke is megért. Hiszen maga Tacitus is emlékezik meg ilyen esetről a *Historiae*ében. De a Jánossy csodája, ismétljük, huszadik századbeli regényben, hátróztatott bántja a liberális fölfogásu modern olvasót.

Szerencsére egyéb bántó nincs is a könyvben. Érdekes, meleg ez és tiszta fehér mindenik lapja. Ezért melegen ajánljuk, kivált a gyönyörködni és tanulni szerető ifjuság figyelmébe. (ma.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Pályázati hirdetés.

Az Unitárius Irodalmi Társaság elnöksége Dr. Ferenczy Géza egyházi főgondnok úr, az U. I. T. igazgatója adományából 5000 lej pályadíjat tűz ki egy unitárius tartalmú történeti elbeszélés, vagy egy unitárius vonatkozású elbeszélő költemény, vagy egy unitárius vonatkozású festmény elkészítésére. A jutalmat osztatlanul a három közül legjobb pályamunka nyeri, de ha több munka is érdemel jutalmat, elnökség gondoskodni fog azoknak a megjutalmazásáról is.

A pályaművek a szokásos feltételek mellett 1928. aug. 1-ig Dr. Borbély István koll. igazgató, főtítkár címére küldendők.

Kolozsvár, 1928. nov. 1.

Ferencz József püspök, elnök.

Dr. Borbély István főtítkár.

Elhunytak: Alsóboldogfalvi *Gyarmathy Lajos* földbirtokos, az Unitárius Egyház Főtanácsának tagja, élete 60-ik, boldog házasságának 38-ik évében június 25-én Alsóboldogfalván. — Csehétfalvi *Ambrus Gergely* nyug. posta- és távirdafelügyelő, unitárius egyházi tanácsos életének 80-ik, özvegységének 11-ik évében július 9-én Kolozsvárt. — Bölöni *Sikó Áron* nyug. erdőtanácsos, munkás életének 59-ik, boldog házasságának 29-ik évében augusztus 29-én Bölönben. — Bölöni id. *Tana Albert* nyug. k.-jegyző, életének 68-ik, boldog házasságának 41-ik évében szept. 18-án Bölönben. Lőfi Ödön, folyóiratunk főmunkatársa e két utóbbi halottban sógorait gyászolja. — Sárpatoki, kisenyedi, tordátfalvi *Nemes József*, nyug. csász. és kir. alezredes, életének 57-ik, boldog házassága 15-ik évében hosszas szenvedés után, Kolozsvárt 1927. szept. 25-én. — Homorodalmási *Barra Lajos* nyug. k.-jegyző, életének 71-ik, boldog házasságának 49-ik évében november 1-én Homorodalmáson. Péter Lajos, lapunk főmunkatársa és Antonya Mihály szováti lelkész apósát gyászolja az elhunytban. — *Özv. Balogh Györgyné* szül. Zsakó Ilona (Dr. Balogh György ügyvéd és köri felügy. gondnok édesanyja), 74 éves korában, 21 évi özvegység után, Torockón. Az elhunytak fölött őszinte kegyeletünk virraszt. A megszorodottak bánatában részvételt osztozunk.